

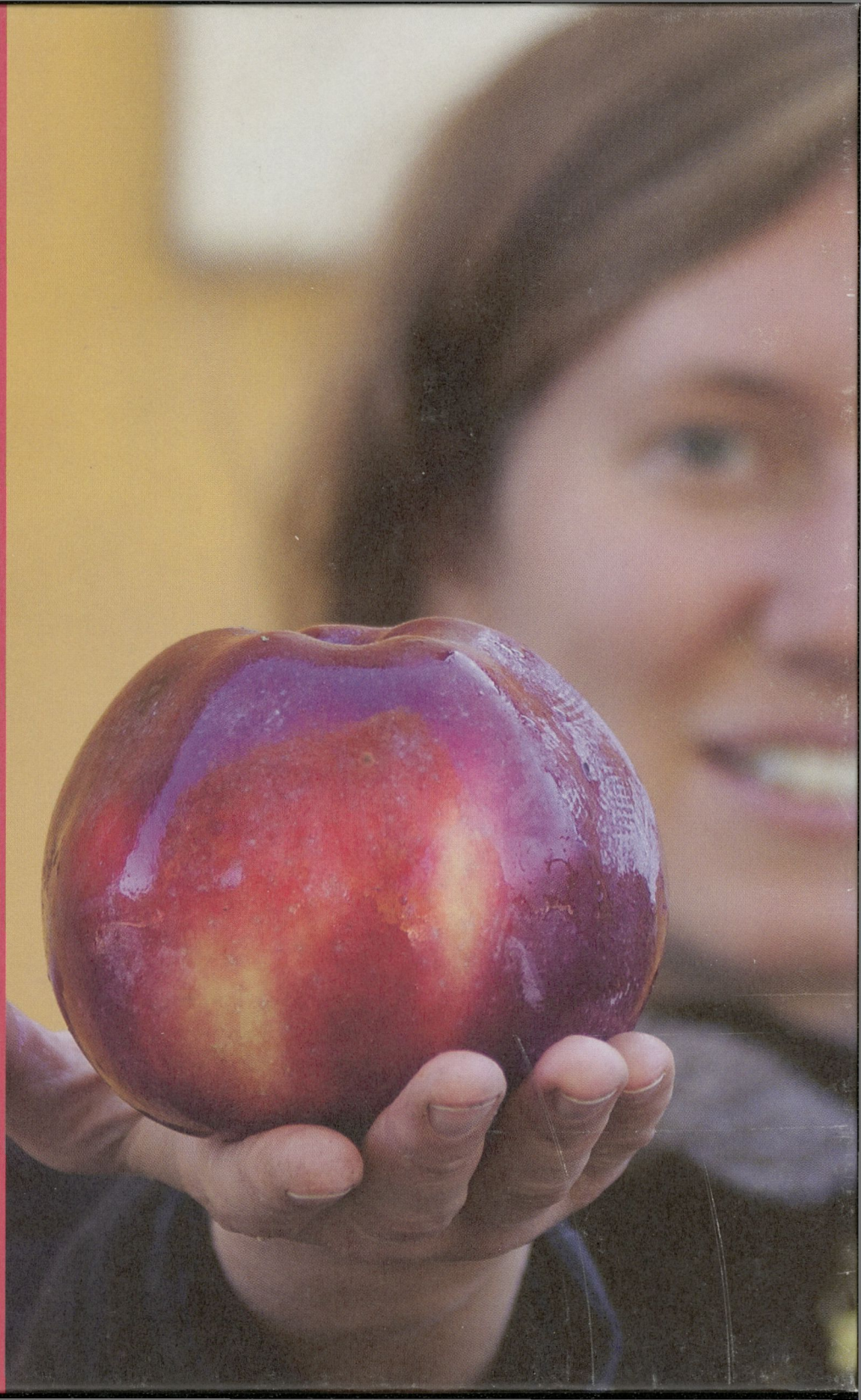
VÅR VARDAG - DITT MUSEUM FATABUREN

2017

VÅR VARDAG - DITT MUSEUM

FATABUREN

2017

VÅR VARDAG - DITT MUSEUM

Red. Anders Carlsson

Nordiska museets och Skansens årsbok

FATABUREN – Nordiska museets och Skansens årsbok – är en skatt av kulturhistoriska artiklar som har publicerats under mer än ett sekel.

Årsboken började som ett häfte med rubriken »Meddelanden«, redigerat 1881 av museets grundare Artur Hazelius för den stödjande krets som kallades Samfundet för Nordiska museets främjande. 1884 publicerades den första kulturhistoriska artikeln och när publikationen 1906 bytte namn till »Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift« kom de vetenskapliga uppsatserna att dominera innehållet. Från och med 1931 fick årsboken en mer populär inriktning och i stora drag den form som den har i dag. Fataburen har sedan dess förenat lärdom och sakkunskap med syftet att nå en stor publik.

Fataburen är också en viktig länk mellan Nordiska museet och Skansen, två museer med en gemensam historia och en gemensam vänförening. Varje årsbok har ett tematiskt innehåll som speglar insatser och engagemang i de båda museerna, men verksamhetsberättelserna trycks numera separat och kan rekvireras från respektive museum.

Ekonomiskt stöd från Samfundet Nordiska museets och Skansens Vänner gör utgivningen av Fataburen möjlig.

NORDISKA MUSEET

SKANSEN

Fataburen 2017

Nordiska museets förlag

Box 27820

115 93 Stockholm

www.nordiskamuseet.se/förlag

www.nordiskamuseet.se/fataburen

www.fataburen.se

© Nordiska museet och respektive författare 2017

Redaktör Anders Carlsson

Medredaktör Ewa Kron

Bildredaktör Marie Tornehave

Bildbehandling Karolina Kristensson och Peter Segemark

Omslag och grafisk form Lena Eklund, Kolofon

Översättning Alan Crozier

Omslagets framsida Klara Holmqvist, sektionschef för trädgården vid Nordiska museets avdelning Julita gård, skriver i denna bok om humle, pelargoner, pioner och frukt. Foto: Peter Segemark, © Nordiska museet.

Pärmarnas insidor De nya tapeterna i Tottieska huset på Skansen är tillverkade av företaget Handtryckta Tapeter Långholmen AB. Mönstren är kopior av original av Johan Norman (1744–1808) som finns representerad i Nordiska museets samlingar. Foto: Handtryckta Tapeter Långholmen AB.

Tryck och repro Italgraf Media AB, Stockholm 2017

ISSN 0348 971 X

ISBN 978 91 7108 598 6

Gunnar Lundh - vardagens fotograf

De sex miljoner bilderna i Nordiska museets arkiv är av vitt skilda slag. Tillsammans utgör de en av Skandinavians största kulturhistoriska bildsamlingar och det är just den kalejdoskopiska karaktären som gör att överraskningarna aldrig upphör. Men kvantiteterna gör också att enskilda samlingar kan ligga delvis dolda, vilket i sin tur kan hindra kvalitativ utveckling – med andra ord forskning.

Det mest uppenbara sättet att tillgängliggöra fotosamlingar är numera digitalisering. Men allt kan inte digitaliseras och därför måste någon göra ett urval som sedan paketeras och *kontextualiseras* med en fungerande uppsättning ämnesord och söktermer. Mot den bakgrunden krävs metodutveckling kring tillgängliggörande och bevarande. Vid Nordiska museet pågår sedan hösten 2016 projektet *Vardagens bilder och berättelser* i samarbete med etnologer vid Stockholms universitet. Ett av de material som står i fokus är fotografen Gunnar Lundhs bildarkiv.

För eftervärlden är Gunnar Lundh (1898–1960) antagligen mest känd för sina dokumentationer av statare, utförda på uppdrag av Ivar Lo-Johansson. Som en tidig förespråkare för småbildsformatet använde han smidiga Leica-kameror och han var också tidigt ute med färgfilm. Från 1929 drev han en egen bildbyrå i Stockholm, vars kunder själva kunde bläddra bland rubriker som »Agra-

riskt«, »Pedagogik« och »Socialt«. Trots denna spännvidd hade den samlade produktionen ett utpräglat fokus på vardagsnära motiv.

I dag känns Gunnar Lundh som en påfallande modern fotograf. Han strävade ständigt efter att arbeta så rationellt som möjligt, vilket kommer till uttryck genom efterlämnade anteckningar och anvisningar till anställda. Detta var ett sätt att hushålla med de begränsade resurser som en ensam, frilansande fotograf med få fasta uppdrag hade. Med små medel lyckades Lundh bygga upp en anmärkningsvärd bildsamling men han förefaller också ha hållits tillbaka av de svårigheter som en fristående aktör mötte i att kunna marknadsföra sig effektivt.

Projektet *Vardagens bilder och berättelser* fortskrider under 2017 genom att nya metoder för urval, digitalisering och registrering testas och finslipas. Forskargruppen, som är delaktig i de flesta arbetsmomenten från start, kommer att undersöka hur svenskt vardagsliv under folkhemseran speglas i Gunnar Lundhs livsverk. De frågor som ställs innebär förhoppningsvis att arkivets kapacitet att tillgängliggöra arkivsamlingarna, både för forskning och för kulturhistoriskt intresserad allmänhet, utvecklas avsevärt under de kommande åren.

JONAS HEDBERG är intendent vid Nordiska museets arkiv.